

Česká republika

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Zámorsk 3, okres Ústí nad Orlicí

565 43 Zámorsk 3

Identifikátor školy: 600 104 621

Termín konání orientační inspekce: 3. a 5. prosinec 2002

Čj.:	105 382/02-5171
Signatura:	oj5bw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Zámorsk 3, okres Ústí nad Orlicí (dále jen škola), byla podle zřizovací listiny ze dne 28. prosince 2000 zřízena jako organizační složka obce. Jedná se o málotřídní školu, která sdružuje základní školu a školní družinu. Ve školním roce 2002/2003 se ve dvou třídách vzdělávají 34 žáci. Spojeny jsou 1. se 2. ročníkem (12 žáků) a 3. se 4. ročníkem (22 žáků).

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, vlastivěda, prvouka a přírodověda.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces ve škole dlouhodobě zajišťují celkem tři pedagogické pracovnice. Ředitelka splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti (dále jen OPZ) pro výuku na 1. stupni, nekvalifikovaná učitelka v současné době dokončuje na vysoké škole studium učitelství pro 1. – 5. ročník. Vychovatelka školní družiny se středním pedagogickým vzděláním vyučuje v jedné třídě prvouku, tělesnou výchovu a praktické činnosti. Celkově je v letošním školním roce vyučováno s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro výuku na daném stupni školy pouze 34 procent vyučovacích hodin.

Všechny pedagogické pracovnice jsou v každodenním osobním kontaktu. Vzhledem k velikosti pracovního kolektivu je jejich spolupráce velice úzká a neformální. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada. Z jejích pravidelných jednání jsou pořizovány pečlivé a podrobné zápisy, které dávají přehledný obraz o projednávaných záležitostech.

Činnost školy vychází z písemného materiálu „Koncepce rozvoje školy do roku 2005“, který stanovuje úkoly v oblasti materiální, personální i vlastní výuky. Na postupné plnění těchto úkolů se potom zaměřuje „Plán práce ve školním roce 2002/2003“, jenž stanovuje konkrétní úkoly v jednotlivých oblastech, a „Plán činnosti ve školním roce 2002/2003“, který je rozpracován do časové posloupnosti.

Zaměření kontrolní činnosti a její časový harmonogram po jednotlivých měsících má ředitelka školy připraven v „Plánu hospitací na školní rok 2002/2003“. Kontrolu výchovně vzdělávacího procesu provádí sledováním vedené dokumentace a hospitacemi. Hospitační zápisy jsou konkrétní a funkční, plnění přijímaných opatření v nich zaznamenáno ale už není. Zpětnou vazbou je i úspěšnost žáků na 2. stupni a v přijímacím řízení na gymnázia, případně v meziškolních soutěžích.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je využíváno v maximální míře všemi pracovníky. Rozsah navštívených témat je pestrý, pro daný typ školy vhodný. Ředitelka

se pravidelně setkává s řediteli okolních málotřídních škol. Na těchto neformálních schůzkách dochází k praktickému vyměňování zkušeností.

Kompetence a povinnosti zaměstnanců určuje materiál „Pracovní náplně zaměstnanců školy“.

Potřebné informace si zaměstnanci předávají nejčastěji ústní formou. Žákům jsou informace předávány též nejčastěji slovně nebo pomocí nástěnek. Informovanost rodičů zajišťují žákovské knížky, vlastní periodikum Školáček, třídní pohovory a velká řada veřejných akcí. Škola je otevřena rodičům i veřejnosti. Buď sama pořádá nebo se podílí s řadou dalších subjektů (mateřskou školou, mysliveckým sdružením, sborem dobrovolných hasičů) na pořádání veřejných vystoupení, besídek, výstav, koncertů, přednášek, veřejně prospěšných akcí atd. Ve spolupráci s mateřskou školou pravidelně organizuje divadelní vystoupení. Pořádané akce odpovídají plánům, je z nich pořizována bohatá dokumentace. K informovanosti veřejnosti přispívají i články do regionálních periodik (Orlické noviny, Zámřšťáček) a výzdoba výlohy místní prodejny.

Personální podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je patrová, se dvěma vchody. U každého z nich se nachází šatna a jedna kmenová třída. Dolní učebna je vhodně propojená širokými dveřmi se školní družinou. Z ní se vchází do kabinetu s pomůckami. Nahoře je vedle třídy byt ředitelky a sociální zařízení pro žáky. To je zastaralé, navíc bez dostatečného vytápění. Učebny jsou prostorné, vzdušné, světlé, vybavené nábytkem odpovídajícím výšce žáků. Výzdoba všech prostor školy je pestrá, nápaditá. Estetiku učebního prostředí narušuje místy zašlá letitá malba. Ředitelnu nahrazuje koutek s policemi a sedacím nábytkem ve školní družině. Důležité dokumenty má ředitelka uzamčené ve stole ve své třídě. V ní je umístěna i kopírka a telefon. Tělocvičnu škola nemá, je-li hezké počasí, žáci sportují na hřišti nebo v zámeckém parku, při nepříznivých povětrnostních podmínkách cvičí ve školní družině. V jedné třídě mají švédskou bednu a žíněnky, v druhé ribstol a lavičku. V zimním období absolvují plavecký výcvik. Pro výuku i činnosti mimo vyučování je k dispozici školní zahrada se stolky, židlemi, slunečníky, pískovištěm, houpačkami a konstrukcí pro šplh.

Při vyučování žáci používali aktualizované učebnice a učební texty, s výjimkou hodiny vlastivědy ve 4. ročníku, kde někteří pracovali se zastaralým, v současné době neplatným, atlasem bývalé ČSSR. Pro jednotlivé předměty jsou k dispozici i pracovní sešity. Žáci 1. třídy na začátku školního roku obdrželi základní školní potřeby. Vybavení kabinetu učebními pomůckami je z hlediska množství dostatečné. Nově byl nakoupen výtvarný materiál a počítačové výukové programy. Výpočetní technika je zastoupena dvěma počítači od sponzorských subjektů a čtyřmi z projektu „Internet do škol“, které však zatím nejsou využívány. Učitelce, která počítačovou síť spravuje, chybí 2. část školení koordinátora ICT. Didaktickou techniku – televizi, video, CD přehrávač, radiomagnetofon, gramofon - škola vlastní, do výuky v sledovaných hodinách ji ale vyučující nezařadily.

Materiálně-technické podmínky jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Škola vyučuje podle platných osnov, výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola.

Povinná dokumentace je vedena. Průběh vzdělávání zachycuje průkazně vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy.

Plnění učebních plánů a osnov je sledováno a způsob kontroly je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu (skupině předmětů)

Český jazyk a vlastivěda

Navštívené hodiny českého jazyka a vlastivědy měly stanovené přiměřené výukové cíle, korespondující s věkem a možnostmi žáků. Probírané kapitoly vycházely z tematických plánů, zpracovaných dle platných učebních osnov.

Motivace většinou prolínala celou vyučovací jednotkou v podobě říkanek, zajímavých úkolů, zapojení mezipředmětových vztahů a životních zkušeností žáků. Výjimečně se omezila jen na pochvalu a povzbuzení. Žáci byli vedeni k samostatnosti, sebekontroly a odpovědnosti. Po samostatné práci zpravidla následovala kontrola. Hodnocení prováděly vyučující průběžně, téměř vždy mělo charakter pozitivní motivace. V závěru většiny hodin nechybělo shrnutí učiva a zhodnocení žakovských výkonů.

Strukturu vyučovacích jednotek učitelky přizpůsobovaly práci se dvěma odděleními žáků různých ročníků. Uplatňovaly frontální způsob výuky, pravidelně střídaly společnou a samostatnou práci. Některé úseky činnosti, zvláště u starších žáků, byly příliš dlouhé a málo efektivní. Hodiny vedené ředitelkou školy se vyznačovaly důsledným dodržováním zásady soustavnosti a metodickou propracovaností jednotlivých aktivit. Vyučující vydávaly jasné a srozumitelné pokyny, tempo výuky bylo přiměřené. Relaxační prvky učitelky nezařazovaly preventivně, ale až ve chvíli, kdy se u žáků projevila únava. Sledované vyučování bylo rovnoměrně zaměřeno na vyvození nového učiva a na opakování již probraných gramatických jevů. Při hodinách čtení vyučující rozvíjely slovní zásobu a vyjadřování žáků. Výuku vhodně doplňovaly názorné pomůcky – kostky pro tvoření slabik, kartičky s i – y, u – ú – ů, se všemi hláskami a s různými slovy, knihy pro společnou četbu, mapy České republiky apod. Učitelky měly vždy vzorně připravené tabule. Vzájemná komunikace vyučujících a žáků byla založena na vytvoření atmosféry důvěry a spolupráce.

Úroveň výuky českého jazyka a vlastivědy je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Přestože polovinu hodin matematiky vyučuje učitelka bez OPZ, nemá tato okolnost negativní vliv na kvalitu výuky.

Motivace hodin byla funkční, nenásilná a dostatečná. Žáci byli slovně povzbuzováni a chváleni, učitelky neopomínaly ocenit i drobné úspěchy slabších žáků nebo žáků po nemoci. Průběžně poskytovaly zpětnou vazbu, několikrát vybízely k vzájemnému hodnocení nebo sebehodnocení výkonů.

Učitelky vhodně využívaly počítadla, prvky na magnetické tabuli, doplňovačky, namnožené pracovní listy. Pro každou z hospitovaných hodin měly vzorně nadepsané tabule.

Hospitované hodiny byly pestré a pro žáky zajímavé. Metody a formy činnosti respektovaly specifika práce se spojenými ročníky i věk žáků. Ti ve všech třídách prokazovali schopnost samostatné práce a soustředění v době, kdy se při výuce učitelka věnovala žákům druhého ročníku. Pracovní čas byl využit efektivně, rychlejší měli vždy připraven dostatek práce navíc. Během výuky se učitelky snažily zapojit do práce všechny žáky, uplatňovaly individuální přístup. Učivo vykládaly po odborné stránce správně, pro žáky přiměřeně náročně. Opakování a procvičování látky věnovaly dostatek času. Kládly důraz na upevňování správných matematických představ a vytváření souvislostí. Relaxační části hodin byly zařazeny ojediněle. V jednom případě byla zvolena forma práce na tělocvičné lavičce a koberci, kdy část žáků na procvičované učivo neviděla a rušila. V závěru hodin nechybělo jejich zhodnocení a zopakování nového učiva.

Projev obou učitelek byl klidný, vstřícný a vůči žákům kamarádký. Žáci většinou sami dodržovali dohodnutá, a ve spojených třídách nutná, pravidla chování. Učitelky nemusely řešit žádné kázeňské problémy.

Úroveň výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka a přírodověda

Prvouku a přírodovědu vyučují učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost částečně negativně ovlivnila průběh hospitované výuky.

Učitelky zahajovaly hodiny buď seznámením s jejich plánem nebo přímo úvodní motivací. Motivace vycházela ze znalostí nebo příběhů žáků, zajímavostí regionálního i časového charakteru. Žáci byli dostatečně hodnoceni, chváleni a povzbuzováni. V jedné hodině byli vyzýváni k sebehodnocení nebo měli naopak možnost klást zkoušenému vlastní otázky. V části hodin chybělo zapojení běžných pomůcek (mapy, přírodniny, obrazy) nebo jich bylo málo. V některých chybělo i shrnutí probíraného učiva a zhodnocení práce žáků.

Učitelky se snažily, aby metody a formy práce odpovídaly věku žáků. Do výuky zapojily pohádky, soutěže a hry. Neznámé pojmy dětem vysvětlovaly. Hodiny byly odučeny převážně v klasickém frontálním stylu výuky. Zvláště v jedné vyučovací jednotce převažoval dlouhý řízený rozhovor učitelky se žáky bez jakékoliv relaxace či proložení jinou činností. To způsobilo únavu žáků a jejich nižší koncentraci. Jiná hodina byla sice obsahově i metodicky pestřejší, činnosti se střídaly, ale vyučovací čas nebyl využit efektivně a někteří žáci se v závěru nudili. Z didaktického hlediska bylo cenné, když žáci v jedné hodině za pomoci učitelky sami formulovali zápis do sešitů.

V průběhu vyučování žáci většinou výrazně spolupracovali s učitelkami, jejichž verbální i neverbální komunikace měla velmi dobrou úroveň. Pouze v jedné hodině setrvala učitelka dlouho u učitelského stolku a žáci v té době výrazněji rušili.

Úroveň výuky prvouky a přírodovědy je hodnocena jako průměrná.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání ve výše uvedených předmětech jsou převážně zjišťovány standardními ústními a písemnými metodami - zkoušení, testy, prověrky. Způsoby ověřování výsledků ředitelkou jsou popsány výše (viz strana 2).

Celkově je úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Ve školním roce 2001/2002 škola provozovala 5 zájmových útvarů - kroužky počítačový, anglického jazyka, hry na zobcovou flétnu, zdravotní a dovedných rukou. V době inspekce tyto aktivity navštěvovalo organizovaně 35 žáků (někteří žáci jsou zapojeni v několika útvarech).
- Zřizovací listina školy ze dne 28. prosince 2000 je v souladu s rozhodnutím MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.
- Při inspekci byly porovnány počty žáků v třídních výkazech s údaji v aktuálním Výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2002. Při kontrole nebyly zjištěny rozdíly.
- Škola neintegruje ani nevykazuje žádné zdravotně postižené žáky.
- Ve škole se neučí žáci - cizinci.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zakládací listina Základní školy v Zámrsku ze dne 28. prosince 1995.
2. Zřizovací listina organizační složky obce Zámorsk ze dne 28. prosince 2000.
3. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 20. května 1998, čj. 89/05/98.
4. Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998.
5. Učební plán, bez data vypracování.
6. Časově-tematické plány učiva sledovaných předmětů.
7. Třídní knihy ze školního roku 2001/2002.
8. Třídní knihy na školní rok 2002/2003.
9. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2002/2003.
10. Řád školy ze dne 29. srpna 2002.
11. Výběr žákovských sešitů a žákovských knížek.
12. Aktuální třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 4. ročníku.
13. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2001/2002 a 2002/2003.
14. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2002.
15. Koncepce rozvoje školy do roku 2005, bez data vypracování.
16. Plán práce ve školním roce 2002/2003, bez data vypracování.
17. Plán činnosti ve školním roce 2002/2003, bez data vypracování.
18. Plán hospitací na školní rok 2002/2003.
19. Informační a kontrolní práce na škole, bez data vypracování.
20. Výroční zpráva školy za školní rok 2001/2002, bez data vypracování.
21. Pracovní náplně zaměstnanců školy ze dne 29. srpna 2002.
22. Kritérium osobních příplatků, bez data vypracování.
23. Inspekční zpráva, čj.105-073/99-2083 ze dne 5. března 1999.

ZÁVĚR

Výchovu a vzdělávání ve škole zajišťuje sebraný tříčlenný pedagogický kolektiv. Plní úkoly vytyčené dlouhodobou koncepcí. Hlavním cílem je zprostředkovat žákům kvalitní základy všeobecného vzdělání. Prezentace školy na veřejnosti je rozmanitá, pořádané akce obohacují žáky i život obce.

Pracovníci školy se v rámci možností snaží vytvořit žákům příjemné a inspirativní prostředí. Zlepšování podmínek a obnova vybavení probíhá postupnými kroky. Citelným nedostatkem je chybějící tělocvična.

Metody a formy výuky učitelky přizpůsobují práci se žáky spojených ročníků, převládá frontální styl výuky. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky je kamarádská, vstřícná.

Škola si udržuje kvalitní úroveň, nedostatky zjištěné předešlou orientační inspekcí dne 24. února 1999 byly odstraněny.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Loučka	J. Loučka v.r.
Členka týmu	Mgr. Mirka Machková	M. Machková v.r.

V Ústí nad Orlicí dne 13. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 1. 2003

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jarmila Jandová	Jarmila Jandová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KrÚ Pardubice, odbor školství	2003-02-03	105 047/03-5171
Obec Zámorsk	2003-02-03	105 048/03-5171

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány